

Introduktion til bæredygtighedsarbejde i lægevidenskabeligt selskab

Klimaforandringerne udgør den største trussel mod sundheden i det 21. århundrede. For at undgå katastrofale klimaforandringer skal de fossile udledninger hurtigt reduceres kraftigt, et projekt som alle dele af samfundet skal bidrage til. Sundhedsvæsenet står for en betragtelig del af de danske udledninger, og af sundhedsvæsenets udledninger står den kliniske aktivitet for lige omkring $\frac{3}{4}$ viser tal fra Danske Regioner.

Som den behandlingsansvarlige faggruppe, er det derfor naturligt, at lægerne engagerer sig i den grønne omstilling af sundhedsvæsenet og bidrager til at mindske klimaaftrykket af den kliniske aktivitet. Dette arbejde bør understøttes og opmuntres fra de lægevidenskabelige selskaber, der som de primære lægevidenskabelige autoriteter har en unik position til at få inddraget klimahensyn i det kliniske arbejde. Nedenfor kan findes inspiration til at komme i gang med bæredygtighedsarbejdet i et lægevidenskabeligt selskab samt forslag til, hvor der kan hentes inspiration fra andre.

Bæredygtige og klimavenlige tiltag i selskabet

Hvordan kommer vi i gang?

En forudsætning for at komme i gang med bæredygtighedsarbejdet, er at nogen, der er engageret i området, tager teten. Initiativet kan enten komme fra bestyrelsen eller fra ildsjæle blandt medlemmerne, men det er oplagt at starte bæredygtighedsarbejdet i selskabet ved at tage det op som et selvstændigt punkt på selskabets årsmøde, så alle medlemmer kan komme med input til arbejdsformat og afgrænsninger.

Få defineret ansvarlige og rammerne for arbejdet

I det lægevidenskabelige selskab vil det være oplagt at organisere bæredygtighedsarbejdet i et stående udvalg på linje med uddannelsesudvalget eller de stående fagspecifikke udvalg i selskabet. Alternativt kan man starte med en arbejdsgruppe som ved udarbejdelsen af kliniske vejledninger.

Hvor skal vi starte?

Hvert enkelt lægefagligt selskab bør fokusere på at identificere fokusområder med store CO₂-udslip samt områder, hvor man med enkle midler kan mindske udslippene uden at gå på kompromis med patientbehandlingen.

Alt efter specialets art vil fokusområderne være forskellige, men der vil typisk være tale om forbrug af lægemidler og/eller medicinsk udrustning. Ligeledes vil undgåelse af unødvendige undersøgelser og behandlinger ofte være højt prioriteret.

Det bør ligeledes være en prioritet at få udarbejdet en bæredygtighedspolitik, der sikrer, at klima og miljø inkluderes i udformningen af alle kliniske vejledninger indenfor selskabet.

Man bør også overveje, om klima, sundhed og bæredygtighed i klinikken bør finde vej til de specialespecifikke kurser eller andet sted i speciallægeuddannelsen.

Ofte er engelske, amerikanske eller australske selskaber længere i deres udvikling af vejledninger. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at starte på disse hjemmesider. Eksempelvis har American Society of Anaesthesiologists en virkeligt omfattende hjemmeside med bæredygtighedstiltag, der kan ses [her](#).

Yderligere vil en Pubmed-søgning med søgeordene 'carbon footprint' + 'specialenavn' eller 'navn på behandling/undersøgelse' ofte give en god og hurtig oversigt over de videnskabelige arbejder, der allerede foreligger på området.

Livscyklusanalyse (LCA), er defineret i 2 ISO-standarder, men anvendes trods dette meget forskelligt i klinisk forskning. I sammenligningen mellem forskellige behandlinger og undersøgelser er det derfor vigtigt at holde sig for øje om metoderne og afgrænsningerne er nogenlunde ens, da det kan have meget stor indflydelse på resultaterne. Ved tvivl kan man forsøge at spørge bæredygtighedsafdelingen i ens region, hvor der ofte sidder ansatte med specifik viden om LCA, hvilket oftest vil være ingeniører eller lignende.

Inspiration

[Fra klode til klinik - DSAM's bæredygtighedspolitik](#) – DSAM's bæredygtighedspolitik

[DSAM - Bæredygtighed er et vigtigt fokusområde for DSAM](#) - DSAMs tiltag på baggrund af deres bæredygtighedspolitik

<https://healthcarelca.com/> - samlet oversigt over publicerede LCA-analyser på sundhedsområdet i format, der er let at søge i.

<https://www.voresbaeredygtighed.rm.dk/baeredygtighedskataloget/find-et-tiltag/> - Region Midtjyllands katalog over bæredygtige indsatser i klinikken. Klar til at implementere.

https://laeger.dk/media/lc5dgyfu/lf_politikpapir_klimapolitik_er_ogsaa_sundhedspolitik.pdf - Lægeforeningens klimapolitik

<https://flis.regionh.top.local:444/PBIReports/powerbi/Gr%C3%B8nne%20og%20ansvarlige%20hospitaller/Det%20Gr%C3%B8nne%20Dataoverblik> – Alle afdelinger i Region Hovedstaden har adgang til et letoverskueligt overblik over hvilke produktkategorier, der bidrager mest til afdelingens klimaaftryk.

<https://dasaim.dk/baeredygtighedsudvalget/> - DASAIM's bæredygtighedsudvalg